

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 19. juni 2024

Sak 2024/314 - Trevarefest - org.nr. 918 118 314 - Klage over vedtak om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Lotterinemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, og medlemmene Shabneet K. Bains og Elisabeth Ekberg

Sakens bakgrunn

- (1) Trevarefest (klager) søkte 30. august 2023 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2022. Søknaden gjaldt et kompensasjonsbeløp på 269 200 kroner etter forenklet modell. Av dokumentene vedlagt søknaden fremgikk det at Trevarefest arrangerer en årlig kultur- og musikkfestival på Trevarefabrikken i Henningsvær, Lofoten.
- (2) Klager ettersendte 1. november 2023 medlemsliste for foreningen og dokumentasjon på regnskapsposten «6795 Adm.honorar», etter forespørsel fra Lotteritilsynet.
- (3) Lotteritilsynet fattet vedtak om avslag av søknaden 20. desember 2023, med den begrunnelse at foreningens virksomhet må anses å komme næringsinteresser til gode og dermed ikke kan kompenseres. Tilsynet viste til at fire av seks styremedlemmer i Trevarefest også er styremedlemmer i Trevarefabrikken AS, som har inntekter tilknyttet overnatting og servering når festivalen blir arrangert, og som gjennom festivalen får god markedsføring som reisemål i Lofoten. De fire styremedlemmene er også aksjonærer i Dreyers gate 72 AS – direkte eller indirekte gjennom andre aksjeselskap – med til sammen 87,34 prosent, og Trevarefabrikken AS er heleid av Dreyers gate 72 AS. At Trevarefabrikken AS har god omsetning og får god markedsføring av festivalen, må etter tilsynets vurdering antas å være av særlig interesse for de fire styremedlemmene i foreningen, som også har eierinteresser i selskapet. Tilsynet har i tillegg vist til at to av foreningens medlemmer i 2022 mottok honorar på henholdsvis 310 000 og 37 500 kroner fra foreningen, for sitt arbeid.
- (4) Klager påklaget vedtaket 22. desember 2023. Klager er uenig i at foreningens virksomhet kommer næringsinteresser til gode. Klager viser til at en teoretisk mulighet for å fremme egne interesser ikke er ensbetydende med at dette blir gjort. Klager har framholdt at foreningen sikrer interessekonflikter gjennom avtaleverket, samt har eksterne styremedlemmer uten interessekonflikt. Videre anfører klager at når det gjelder markedsføringsverdi for Trevarefabrikken AS går dette begge veier, slik at festivalen får en like stor markedsføringsverdi av Trevarefabrikken AS. Klager har også anført at styremedlemmene som mottok honorar ikke har eierinteresser i Trevarefabrikken AS eller har andre former for tilknytning til selskapet. Honorarene knyttet seg medlemmer

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon:

+47 55 19 30 00

som var ansatt og som arbeidet et halvt årsverk hver. Det er kun tre medlemmer i styret med eierinteresser i Dreyers gate 72 AS som har mottatt lønn, men lønnsutgiftene er svært beskjedne og det utbetales ikke utbytte. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.

- (5) Lotteritilsynet vurderte klagen, men fant ikke grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen med innstilling 1. mars 2024 til Lotterinemnda for behandling. Tilsynet opprettholdt sin vurdering av at foreningen kommer næringsinteresser til gode. Tilsynet gjorde også gjeldende at foreningen ikke oppfyller vilkåret om at frivillig innsats må være en viktig del av foreningens virksomhet, jf. forskriften § 5 femte ledd. Tilsynet viste til at medlemmenes ulønnede arbeid for foreningen er et medlemskrav, jf. vedtektene § 5, hvilket indikerer at den frivillige innsatsen ikke er reelt frivillig, men utført som en medlemsplikt. Tilsynet mente også at klagers opplysninger om utvelgelsen av medlemmer til foreningens styre indikerer at klager er en lukket forening, og dermed heller ikke kompensasjonsberettiget på dette grunnlag, jf. § 3 tredje ledd c.
- (6) Klager, representert ved advokat Morten Fotland hos Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS, sendte 14. mars 2024 inn merknader til Lotteritilsynets innstilling. Klager anførte at det er i strid med saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven at tilsynet angir andre grunnlag for avslag i innstillingen til nemnda, som ikke fremgår av begrunnelsen i vedtaket. Klager bestrider videre at det forhold at styremedlemmer i foreningen også er aksjonærer i morselskapet til Trevarefabrikken AS, kan danne grunnlag for avslag på klagers søknad. Klager har argumentert for at ordlyden «kommer» i forskriften § 3 tredje ledd bokstav f innebærer at virksomheten faktisk må komme næringsinteresser til gode, og at en teoretisk mulighet ikke er nok. Klager har videre argumentert for at det er den primære nytten av virksomheten som må vurderes, og at foreningen må ha en direkte effekt på en næring/sector for at en kan si at virksomheten kommer næringsinteresser til gode, jf. rapport av 27. mars 2024 «Gjennomgang av momskompensasjonsordningen, Kultur- og likestillingsdepartementet», utarbeidet av EY. Etter klagers syn er den primære nytten i Trevarefest ikke å tilgodese næringsinteresser, jf. vedtektene § 2. Det er derimot festivalens deltakere og musikkutøvere som har den primære nytten av virksomheten. Klager har videre fremholdt at virksomheten i foreningen ikke har noen direkte effekt for morselskapet Dreyers gate 72 AS, som kun eier aksjer i Trevarefabrikken AS. Klager har opplyst at Trevarefabrikken AS har gått med underskudd siden oppstarten, og utsiktene til noe utbytte til morselskapet fremstår som svært små. Det er heller ingen direkte kobling mellom foreningen og aksjonærene som gir grunnlag for avslag, da det ikke foreligger avtale mellom foreningen og Dreyers gate 72 AS. I tidligere saker for Lotterinemnda, hvor nemnda har lagt til grunn at søker kommer næringsinteresser til gode, har det vært en slik direkte kobling.
- (7) Klager har også argumentert for at avtalen med Trevarefabrikken AS taler for at foreningens virksomhet ikke kommer næringsinteresser til gode, da det avtalte leievederlaget er langt under markedspris. Klager har avslutningsvis kommentert tilsynets vurdering av frivillig innsats, og har gjort gjeldende at festivalen i stor grad avholdes ved hjelp av frivillig innsats. Klager har opplyst at ca. 130 personer arbeider som frivillige under festivalen. Det forventes også at medlemmer deltar på dugnad, på lik linje med medlemmer i idrettslag og båtforeninger, men dugnaden er frivillig, og det skal veldig mye til før medlemmer strykes i tråd med vedtektene § 4 og det har ikke skjedd.
- (8) Tilsynet kommenterte klagers merknader 9. april 2024. Tilsynet bemerket at klager fortsatt ikke har sendt inn avtalene mellom foreningen og Trevarefabrikken AS, som klager mener er av betydning i saken.

Det rettslige grunnlaget

- (9) Det rettslige grunnlaget er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgifts-kompensasjon for frivillige organisasjoner (heretter forskriften).
- (10) Formålet med kompensasjonsordningen er å fremme frivillig aktivitet, og ordningen skal kompensere for kostnader som frivillige organisasjoner har til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester, jf. forskriften § 1.
- (11) Ved søknad etter forenklet modell følger det av forskriften § 7 første ledd at søknadsgrunnlaget skal beregnes av totale driftskostnader etter avgrensninger og poster det skal gjøres fradrag for, jf. andre ledd og § 6.
- (12) Forskriften § 6 bokstav a fastsetter at det ikke ytes kompensasjon for kostnader eller anskaffelser som faller utenfor den frivillige og ikke-fortjenestebaserte delen av virksomheten eller er knyttet til virksomhet som kommer inn under § 3 tredje ledd.
- (13) Det fremgår av forskriften § 3 tredje ledd bokstav f at det ikke gis merverdiavgiftskompensasjon for virksomhet som kommer næringsinteresser til gode.
- (14) Etter forskriften § 5 niende ledd er det søkeren selv som må foreta en avgrensning av hvilke kostnader som skal være med i søknaden dersom organisasjonen også driver virksomhet som faller utenfor ordningen. Dette kan gjøres gjennom organisatoriske eller økonomiske skillelinjer innenfor den enkelte organisasjon. Dersom søkeren ikke har foretatt en slik avgrensning ved søknad, følger det av bestemmelsen at søknaden etter en totalvurdering kan avslås.
- (15) Av lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

- (16) Trevarefest sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 20. desember 2023 om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon for 2022.
- (17) Lotteritilsynets avslag er begrunnet med at foreningens kostnader må anses å komme næringsinteresser til gode, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav f. I innstillingen til Lotterinemnda har tilsynet også vurdert at foreningen heller ikke oppfyller vilkåret om at frivillig innsats må være en viktig del av foreningens virksomhet, jf. forskriften § 5 femte ledd. Tilsynet har i innstillingen videre indikert at klagers opplysninger om utvelgelsen av medlemmer til foreningens styre kan tilsi at klager er en lukket forening, og dermed heller ikke kompensasjonsberettiget på dette grunnlag, jf. § 3 tredje ledd bokstav c.
- (18) Spørsmålet for Lotterinemnda er om foreningens virksomhet må anses å komme næringsinteresser til gode, slik at foreningen ikke er kompensasjonsberettiget etter forskriften § 3 tredje ledd bokstav f.
- (19) Foreningens formål er nedtegnet i foreningens vedtekter § 2, og lyder som følger:

«Foreningen har til formål å arrangerer en helhetlig og fremtidsrettet festival i Nordland.

Formålet skal oppnås gjennom følgende aktiviteter:

- Ved å være en nyskapende og grensesprengende festival av skandinavisk relevans.
- Ved å løfte frem et sterkere musikkmiljø i Lofoten og Nordland.
- Ved å rekruttere aspirerende kulturentreprenører fra Nordland og gi dem relevant erfaring.
- Ved å arbeide mot at Trevarefest blir et nasjonalt knutepunkt hvor musikkmiljøet i Nordland kan møte relevante nasjonale aktører.
- Ved å fremme miljøvennlig fremgangsmåter for nasjonal arrangørvirksomhet.
- Ved å forsøke å være en bransjeledende festival innen bærekraftighet.
- Ved å skape muligheter for at publikum skal oppleve livsforandrende opplevelser.
- Ved å skape en arena hvor samskapende mennesker får utfolde seg kreativt.»

(20) I egenerklæringsskjemaet, vedlagt søknaden, fremgår det at Trevarefest arrangerer en årlig kultur- og musikkfestival på Trevarefabrikken i Henningsvær, Lofoten, med mål om å dekke et gap i områdets kulturtilbud. Av foreningens årsberetning for 2022, også vedlagt søknaden, er det fremhevet som et mål at Trevarefest, gjennom samarbeid med lokale aktører, skal bidra til å løfte den lokale musikk- og kultursektoren i regionen, herunder aktører innen lyd og lys, frivillige, artister og andre lokale og eksterne samarbeidspartnere.

(21) Foreningen har til hensikt å ivareta viktige allmennyttige formål gjennom sitt mål om miljøvennlig og bærekraftig kulturvirksomhet. Slik foreningens formål er formulert i foreningens vedtekter og øvrige innsendte dokumenter, fremstår det også klart at foreningen har til hensikt å tilgodese næringsinteresser, gjennom å løfte den lokale musikk- og kultursektoren i Nordland.

(22) Lotterinemnda er enig med klager i at ordlyden «kommer» i forskriften § 3 tredje ledd bokstav f tilsier at en rent teoretisk mulighet for at en organisasjon kan komme næringsinteresser til gode ikke vil være tilstrekkelig for at organisasjonen ikke anses for å være kompensasjonsberettiget. I foreliggende sak tilsier imidlertid sakens opplysninger at foreningens virksomhet har til formål å komme medlemmenes og andre organisasjoners næringsinteresser til gode.

(23) Foreningens virksomhet er tett knyttet til næringsvirksomhet. I Enhetsregisteret er foreningen registrert under næringskoden «90.020 Tjenester tilknyttet underholdningsvirksomhet». Slik nemnda forstår sakens opplysninger tar klager betalt for billettene til festivalen, og aktører som foreningen har inngått samarbeid med i forbindelse med deltakelse under festivalen, herunder musikere/artister, scene/teknisk, lyd og lys, transport, servering, overnatting, o.l., er etter det nemnda forstår profesjonelle,

næringsdrivende aktører, som får betalt for sine tjenester. Også to av styremedlemmene i foreningen har mottatt honorar for sitt arbeid for foreningen i forbindelse med festivalen.

- (24) At foreningen kommer næringsinteresser til gode understøttes av at foreningen, etter vedtektene § 4, kun er åpen, etter søknad, for «alle helprofesjonelle aktører innen kulturbransjen og som har relevant erfaring innen festival- og arrangementsproduksjon, samt andre aktører med relevant profesjonell bakgrunn».
- (25) Foreningen har også, slik Lotterinemnda forstår opplysningene i saken, et tett samarbeid med selskapet Trevarefabrikken AS, som er nødvendig for gjennomføringen av festivalen på Trevarefabrikken. Selv om avtalen også er gunstig for foreningen, blant annet ved at avtalt leiepris er under markedspris, må det være klart at et slikt samarbeid også kommer Trevarefabrikkens næringsinteresser til gode. Klager har vist til selskapets underskudd og manglende utsikter til utbytte, som argument mot at samarbeidet kommer næringsinteresser til gode. Til dette vil nemnda bemerke at om resultatet for selskapet er positivt eller negativt ikke vil være avgjørende for om foreningens virksomhet kommer næringsinteresser til gode.
- (26) Det at styremedlemmer i foreningen også er styremedlemmer i Trevarefabrikken AS og aksjonærer i morselskapet, er etter Lotterinemndas syn ikke i seg selv grunnlag for at organisasjonen faller utenfor kompensasjonsordningen etter forskriften § 3 tredje ledd bokstav f. Nemnda vurderer likevel at den tette tilknytningen mellom foreningen, selskapet Trevarefabrikken AS og morselskapet Dreyers gate 72 AS i denne saken tilsier at foreningens virksomhet kommer næringsinteresser til gode. Det foreligger etter nemndas syn en klar tilknytning som går utover det som er vanlig i et ordinært samarbeid mellom organisasjoner.
- (27) Det er etter dette nemndas vurdering at klagers virksomhet kommer næringsinteresser til gode, jf. forskriften § 3 tredje ledd bokstav f. Kostnader som knytter seg til virksomhet som kommer næringsinteresser til gode er ikke kompensasjonsberettiget, og det skal følgelig avgrenses for slike kostnader i søknaden, jf. forskriften § 7 første ledd og § 6 bokstav a.
- (28) Det følger av forskriften § 5 niende ledd at klager selv skal foreta en avgrensning i søknaden for kostnader og virksomhet som faller utenfor kompensasjonsordningen.
- (29) Lotterinemnda utelukker ikke at klager kan ha noe virksomhet som er kompensasjonsberettiget. Nemnda har imidlertid kommet til at klager ikke har foretatt en avgrensning i søknaden gjennom organisatoriske eller økonomiske skillelinjer for virksomheten eller kostnader som ikke er kompensasjonsberettiget, og at søknaden på denne bakgrunn skal avslås i sin helhet, jf. forskriften § 5 niende ledd tredje punktum.
- (30) Lotterinemnda finner ikke grunn til å ta endelig stilling til om foreningen har dokumentert at den frivillige innsatsen er en viktig del av virksomheten slik forskriften § 5 femte ledd krever, eller om foreningen er lukket etter forskriften § 3 tredje ledd bokstav c, ettersom nemnda har kommet til at klagers virksomhet kommer næringsinteresser til gode og at søknaden skal avslås på dette grunnlaget.
- (31) Avslutningsvis vil nemnda kommentere klagers anførsel om at det er i strid med saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven at tilsynets vurdering av frivillig innsats i forskriften § 5 femte ledd og at foreningen er lukket etter forskriften § 3 tredje ledd

bokstav c, først kommer i innstillingen til nemnda og ikke fremgår av begrunnelsen i vedtaket. Lotterinemnda vil bemerke at en eventuell saksbehandlingsfeil fra tilsynets side ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold i denne saken, all den tid nemnda har vurdert og opprettholdt tilsynets begrunnelse og hjemmelsgrunnlag i vedtaket. Videre har klager hatt anledning til kontradiksjon i forbindelse med klagebehandlingen av saken. En eventuell saksbehandlingsfeil fra tilsynets side kan dermed ikke medføre at vedtaket er ugyldig etter forvaltningsloven § 41.

Konklusjon

(32) Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Lotteritilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur